

1909 uden nærmere angivelse

OPHAVSPERSON/NØGLEPERSON

Carl Jacobsen

FAKTA

Dokumenttype:
Tale

Sprog:
Dansk

Generel kommentar:

Afsendersted:
København

Arkivplacering:
Carlsberg arkiv

Emneord:
Ny Carlsberg Glyptotek, København

DOKUMENTINDHOLD

Carl Jacobsens udkast og dispositionen til en tale, han har holdt i Glyptoteket. Her uddyber han ideerne med sin kunstsamling.

TRANSSKRIFTION

I

Man sagde i gamle Dage at Verden bestod af 4 Elementer Jord Vand Luft og Ild

Vier Elemente innig gesellt

bilden das Leben, bauen die Welt siger Schiller.

Det var den materielle Side man hermed tænkte paa

Det aandelige Livs Factorer sagde m have vi lært var det Det Gode det sande det Skjønne

Det Gode lærer Religionen og Moralen og Philosophien os

Det Sande lærer Videnskaben os

Det Skjønne lærer Kunsten os at see i Naturen og Menneskelivet [over denne sætning tilføjet med sort] vi i Naturen og Menneskelivet belyst af Kunsten.

Kunsten er det Skjønnes Evangelium

Dens Opgave væsentlig at vise os Skjønheden

Det er om med Kunsten og dens Værker at vi ville beskæftige os i aften

Kunsten er fleersidig Digtekunst, Musik Bygningskunst Sculptur Maleri Havekunst

Medens vort Folk maa siges at have en veludviklet Evne til at forstaa

Digtekunst og overhovedet er stærkt litterært interesseret cultiveret dertil igjennem Aarhundreder, saa kan man ikke sige at Forstaaelsen af

Skjønhedssandsen for synes Betingelsen for at udvikle

Skjønhedssandsen ikke at have været gode

Den fine Smag som udmærker Franskmændene og Folkene omkring

Middelhavet og vel fremfor Alt Franskmændene er os som Regel ikke

medfødt, der hører øiensynlig mange Generationer til at

Skjønhedstrangen bliver Blod af vort Blod. Kjød af vort Kjød.

II

Vi maa nu arbeide paa at denne Trang maa udvikle vor Evne, saa at den igjennem Generationer ogsaa maa blive os medfødt

Vort Lands skjønne Natur har allerede udviklet denne Evne og Sandsen for Naturens Skjønhed er allerede stærkt voxende i vort Folk.

[her indsat med blå] Kunst Læsning

For at fatte Kunstens Betydning er Tilstedeværelsen af skønne Kunstværker en nødvendig Betingelse og det er lykkeligt for os at vi i vor Hovedstad allerede eie denne Betingelse i rigt Maal

Det sidste Aarhundrede 100 Aar

For 100 Aar siden var saare lidet tilstede men de sidste 100 Aar have beriget os med Kunstens Værker i et ret betydeligt Omfang.

Baade i Privat hjem og offentlige Bygninger og fremfor alt i Museerne findes der nu rigeligt Stof til Belæring. Trydes Boghandel

Det gjælder nu at lade os belære

Jeg skal ikke dvæle ved de offentlige Malerisamlinger og Thorvaldsens Museum, men kun henvise til den Glæde den Nydelse som de byde og som bliver større og større jo mere man hengiver sig dertil

Det som ligger nærmest for mig at tale om paa dette Sted er den rige og meget fuldstænde [fuldstændige] og instructive Samling af den skønneste Kunsts

III

den antike Kunst mest fuldendte Mesterværker som findes paa Kunstmuseet og til hvilke Glyptotheket her er et Supplement Men ved siden af den antike Samling indeholder Glyptotheket, som bekjendt, en Række af rige Samlinger af den moderne Kunst særlig den danske og den franske.

Det er klart at man forstaaer en Kunstner bedre ved at see forskellige af hans Arbeider end ved kun at see et enkelt.

Jeg har derfor bestræbt mig for netop at skabe Samlinger af enkelte udmærkede Kunstneres Arbeide fremfor som saa ofte i Museer at have saamange Kunstnernavne som muligt repræsenterede.

De vil saaledes finde Gamle Bissen Jerichau Freund og Sinding iblandt de danske og Barye, Carpeaux Dubois Falgg Falguière Barrias Delaplanche Chapu Mercie Rodin Meunier blandt de franske og belgiske saa fyldigt repræsenterede med deres ypperste Arbeide - bedre end paa de fleste andre Steder - saa at De kan faa et levende Billede af hver af disse Kunstneres Production

Plaquette Medailler

De vil ogsaa finde en lille Malerisamling her i Glyp. Jeg har selv erfaret, hvorledes det

IV

i min Ungdom - ja den Dag i dag naar jeg gaar i Thorvaldsens Museum var er en behagelig Afvexling Følelse naar jeg har gaaet Stueetagen igjennem at til Afvexling at betragte Malerierne paa 1ste Sal.

Derfor har jeg opstillet denne Malerisamling og derfor ogsaa anlagt denne Palmehave for at de skulle være som en Recreation naar man gik fra den ene Samling af Sculpturer til den anden.

Man siger alle Genrer er tilladte undtagen den Kjedelige. Kjedsomhed er dræbende og Kunstværker maa ikke opstilles, som saa tit i Museer, at man kjedes ved dem.

Dette har jeg søgt at opretholde og [tilføjet med sort] Derfor har jeg heller ikke kaldt denne Samling et Museum, det skal slet ikke være et Museum (Gud give den heller aldrig maa blive det.)

Jeg har kladt den "Glyptothek" Ordet antyder at det er forskjelligt fra et Museum [tilføjet med sort] fordi den har sit Forbillede i Kong Ludwigs Glyptothek i München, som netop er næsten et Ideal af en Kunstsamling, hvor man ligesom løftes til en skjønnere Verden naar man træder ind deri Hvert Kunstværk Hvert Rum skal have sit eget Præg. Kunstværkerne og Salene skulle være i indbyrdes Harmoni

[disposition til talen]

Ia

4 Elemente

Det aandelige Livs Factorer

Gode

Sande

Skjønne

Kunsten er det Skjønnes Evangelium

Det er med Kunsten at vi i aften

Fleersidig

Vort Folk litterairt dannet

Sydboer Blod af deres Blod

Skjønheds sandsen mangler hos os

Generationer

Ib

Vort Lands Natur

Betingelsen for Skjønheds sands

—

Lykkeligt at vi nu have dene Betingelse

—

For 100 Aar siden

Thorv Mus. Maleri, Moltke Rosenborg, Den kgl. Malerisaml, Kunstmuseet,
De aarlige Udstin
Hirschsprungs Samling

Kas - Glyp

[indsat fra modstående side]

Henvise til den Glæde den Nydelse som de byde og som blive større og
større jo mere man hengiver sig dertil

—

Glyp 2 Afdelinger

Den moderne Zahrtmann
en Række af rige Samliger

Bissen

Jerichau

Freund

Sinding

Medailler og Plaquettes

Malerisamlingen

Ila

Thorvaldsens Malerisaml

Recreation

Alle Genre tilladte undtagen den kjedelige.

—

Louvres Malerigalleri

—

Navnet Glyptothek

Harmoni imellem Kunstværker og Rum

IIb

Antik Kunst

Harmoni, Majestat. _

Ro

Ægyptisk Kunst 525

4de Aartusinde Pyramide IV

3^d Labyrinther XII

2 XIX Jøderne

—

Græske Kunst KAS

Sammenligning i Udviklingen med den christelige

Fidias
Praxiteles
Skopas
Den Pergameniske Kunst
voldsom

IIIa
Grækenland erobret 146.

–
Romersk Kunst
Portrait kunst
De tale Latin kunne ikke smile
Virgil

Kunsten uddøer
Portraitet vedbliver længe at være godt

IIIb
Lysbilleder

–
Slutning
Kunstens Nytte
Byens Physiognomi

–
Nydelse praktisk i kort Tid

I

Man sigde i gamle Dage at Verden bestod af
4 Element Jord Vand Luft og Ild

Vier Element i sig selv

Billeder den Leher, haaver die Welt i sig

Det var den materielle Side men hermed traektes om

Det aandelige Livs Factoren ~~og det~~ som er det

om Det gode det sande det Hviime

Det gode haaver Religionen; Moralen og Philosophien

Det Sande haaver V. Kunstens ~~og~~ det Hviime ~~haaver~~ et ~~og~~ et ~~og~~ et

Det Hviime haaver ~~et~~ et ~~og~~ et ~~og~~ et

Kunsten er det Hviime Evangelium

Det gode ~~er~~ et ~~og~~ et ~~og~~ et

Det er ~~et~~ et ~~og~~ et ~~og~~ et ~~og~~ et

er i sig selv

Kunsten er fleersidig Digtet et et et

Sulphur et et et

Allden er et et et et et et

En del et første Digtet; et et et

Etter et interesseret et et et

Den et et et et et et

et et et et et et

et et et et et et

Den fine Lige som et et et et et et

en et et et et et et

er et et et et et et

fermatore til et et et et et et

et et et et et et

et et et et et et

C. M.

H

Vi maa nu arbejde paa at denne Taarj maa
udvikle sin Bane, saa at den i yngre Generationer
opaa mere bliv en mest: 56

Det Land skjønt Naturen har allerede udviklet
denne Bane og Landen for Naturskønheden
er allerede stærkt voksende i vort Føle.

Kunst
Lærning

For at fatte Høiesteren Naturskønhed og Følelsen
varelsen af skjønt Kunstværk er udsøndt,
Netsynene og at en Lykkefølelse for os at vi
i vor Hovedstad allerede er den Naturskønhed
i vort Maa.

Det sidste Aarhundrede 100 Aar
For 100 Aar siden var man i det tilfælde
men de sidste 100 Aar have berøst os med
Kunstens Værk i et ret betydeligt Omfang.

Naar i Prinsert hjer og Høiesteren
og frem for alt i Museer findes der en
rigelig Stoff til Nøling. Fagets Røghed

Det gjælder om at lade os belære

Jeg skal ikke dvale ved de offenkjære Maleri.
saalige og Thorvaldsens Museum, men kun
henviser til den Plads den Skulptur som de byde
og som bliver store og store jo mere man berøst
sig der til.

Det som lyse væsent for mig et Tale om saa
dette Sted er den rige og meget fuldstændige og
instruktion Saalige af den skjønteste Kunst

C.M.

III

den antike Kunst mest faldende Maestros -
 værker som findes paa Konstnævnets og de
 hvilke glyptoteknik her er et supplæmment
 Men ved siden af den antike Samlings indeholder
glyptoteknik, som betegner, en Række af nye
Samlings af den moderne Kunst særlig den
 danske og den franske

Det er klart at man forstaaer en Konstner
 bedre ved at see forbilledlig af hans Arbejder end
 ved kun at see et enkelt.

Jeg har derfor betrækket mig for netop et skole
Samlings af antikke og moderne de Konstnævnets
Arbejder fremfor som saa ofte: Museer et hans
 saasaa Konstnævnets som urolig repræsenterede

De vil saaledes finde Jacques Rivier Jérôme
Freund, Sindler, blandt de danske Brage, Carpeaux, Dubois, Polignac
Palquière Harion Deloplarde Chaput Mercier

Rodin Maurici blandt de franske og belgiske
 saa fuldligt repræsenterede de moderne gæstede
Arbejder - bedre end paa de placater under Udstillingen -
 saa at de kan sees et levende Billed af
hans og hans Konstnævnets Produktion.

Alajouffine Mercier
 De vil ogsaa finde en lille Malersamlings her
 i glyptoteknik. Jeg har selv erfarer, hvorledes det

C.M.

IV

i min Ungdom. ja da Dag i dag naar jeg gaa
i Throvaldrens Museum som er betydelig
Polefic Afveerling naar jeg har gaaet i Tuetop i paa
at til Afveerling at betyde Malerierne paa
y. S. L.

Derfor har jeg opstillet denne Malerisamling
og derfor ogsaa anlagt denne Palme som for et
de skulle saa som en Reverent naar man
gik for den ene Samling og Sculpturer til
den anden.

Man vil alle Genren og Ellotte indtop
den Hedelig. Kydsamling er de bedste
i Kunstværker man ikke opstiller, som saa
til i Museum, at man tjener ved den. Samling
Dette har jeg vist et godt billede.
Derfor har jeg heller ikke kaldt den Statue
et Museum, det skal blot ikke være et
Museum (Jeg give den heller aldrig som bliv
det) Jeg har kaldt den Slygatallet for de der
der har vist for billedet i Kong Ludvig Slygatallet
Minden, som set op en stat Ideel af en
Kunstsamling, som man lyver lifter til en
skjønne Værde som man træder ind der.
Hvert Kunstværk og Hvert Blev skal have
sit eget Præg. Kunstværkerne i Salen
skulle være i indbyggede Karmer

det er
forstillet
for et Museum

C.M.

La

BESTYRELSEN
FOR
NY CARLSBERG GLYPTOTEK

KJØBENHAVN B D.

4 Elemente

Det aandelige Livs Factore

{ Gode
{ Gode
{ Skjøne

Kunsten er det Skjønes Børn

Det er med Kunsten at vi i ofte

Fleersidig

Vort Folk litterært dømt

Sydboer Alod of deres Alod

Skjæbne sønder narmer to i
Generati. over

C. II.

II a

BESTYRELSEN
FOR
NY CARLSBERG GLYPTOTEK

KJØBENHAVN D. _____

Thorsølden Maler samt
Restoration

Palmstov

Alle Genne Leds. De udførte
de Arbejder.

Louise Malergalleri

Nordt Glyptotek

Karsten im. den Kunst
værk, Rom

II b

Antik Kunst
Harmoni. Majestät. Ro

Egyptisch Kunst 825
4. Jahrhundert Griech. IV
3. Lebyantler XII.
2. XIX J. dem

Griech. Kunst. KAS
Sammlung. Griech. - Ueberl.
gen. und ein Christen

P. d. m.
Kunstwerke
H. m.

Im Zusammenhang Kunst
soldaten

III a

C. II.

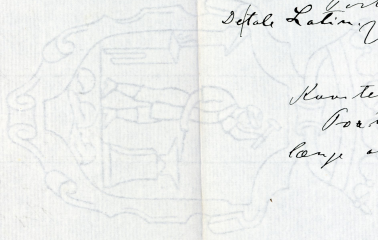
BESTYRELSEN
NY CARLSBERG GLYPTOTEK
KØBENHAVN B.

Grækerland indret 1846.

Romerne Kunst

Portrætter Kunst
Døds Løben, Kunne i de gamle,
Virgil

Kunsten i de gamle
Portrætter i de gamle
Lange et værdigt

III 6.

Lys lilla den

Plutoni

Kunsten af de
Niger Phynopum.

Nyden pædter
i det Tid